

Likovi i karakteri

Jelić, Marko

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:251:796843>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-26**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU
ODSJEK ZA VIZUALNE I MEDIJSKE UMJETNOSTI
DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ ILUSTRACIJA

MARKO JELIĆ

LIKOV I KARAKTERI

DIPLOMSKI RAD

MENTOR: izv. prof. art. Stanislav Marijanović

Osijek, 2020.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

kojom ja MARKO JELIĆ potvrđujem da je moj DIPLOMSKI rad
pod naslovom LIKOVNI I KARAKTERI
diplomski/završni

te mentorstvom izv. prof. art. STANISLAVA MARIJANOVIĆA

rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio diplomskog rada nije napisan na nedopušten način, odnosno da nije prepisan iz necitiranog rada, pa tako ne krši ničija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio ovoga završnog/diplomskog rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

U Osijeku, 21. 09. 2020.

Potpis

Marko Jelić

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. LIK.....	2
1.2. KARAKTER	2
1.3. PORTRET	3
2. POSTUPAK OBLIKOVANJA LIKOVA	5
2.1. RAZRADA SKICA	5
2.2. SKICE U BOJI	7
2.3. FINALNA IZVEDBA	9
3. PRIKAZ RADOVA	10
3.1. DVOLIČNOST.....	10
3.2. TVRDOGLAVOST	12
3.3. LUKAVOST.....	14
3.4. EGOCENTRIČNOST	16
3.5. EKSTROVERTNOST	18
3.6. INTROVERTNOST	20
3.7. MUDROST.....	22
3.8. LIJENOST	24
3.9. BIJES	26
3.10. TUGA	28
3.11. RADOZNALOST	30
3.12. LJUBOMORA.....	32
4. ZAKLJUČAK	34
5. LITERATURA	35
6. SAŽETAK	36

1. UVOD

U svom praktičnom diplomskom radu prikazao sam portrete 12 likova koje odlikuju određene karakterne, odnosno psihološke osobine, a u nekoliko radova i pojedine dominantne emocije. U grupu karaktera pripadaju radovi s nazivima Dvoličnost, Tvrdoglavost, Lukavost, Egocentričnost, Ekstrovertnost, Introvertnost, Mudrost i Lijenost, a u grupu emocionalnih stanja Bijes, Tuga, Radoznalost i Ljubomora. Pri kreiranju likova oslanjao sam se na fantastiku koja me je uvijek posebno privlačila i imala značajnu ulogu u mom umjetničkom razvoju. Njome sam i prilikom oblikovanja navedenih radova proširio izražajne mogućnosti, koristeći izmišljene elemente, atmosfere, kao i simboličke i metaforičke oblike.

Radovi ne prikazuju uobičajene ljudske portrete koji su tijekom povijesti bili predmet umjetničkog izražavanja. Sve psihološke osobine naslikao sam kao imaginarne likove, odnosno bića, koji u sebi sadrže određenu dozu realizma. Kombinacijom boja, načinom osvjetljenja i ekspresijom lica prikazao sam svaku od 12 psiholoških osobina i stanja na način kako ih ja doživljavam.

Prilikom izrade koristio sam program Adobe Photoshop, a radovi u formalnoj izvedbi zadržavaju tradicionalni karakter iako su izrađeni u digitalnom mediju.

Svi likovi su oblikovani i kao potencijalni akteri u nekoj suvremenoj medijskoj produkciji, pa tako djelomično odražavaju i neke žanrovske karakteristike prisutne u računalnim igrama, ilustraciji ili filmu.

Sastavni dio uvodnog dijela čini „pojmovnik“ u kojem ću objasniti neke osnovne termine potrebne za bolje razumijevanje postupka izvedbe i opisa radova koji će biti prezentirani daljnjim tekstom.

1.1. LIK

U kontekstu mog diplomskog rada likom nazivamo protagonista ili sudionika određene priče, neovisno o mediju u kojem je ona ispričana. Njegova uloga može biti glavna ili sporedna, ali on uvijek nosi određeno značenje i predstavlja ideju ili poruku. Ulogu lika u radnji priče možemo usporediti s ulogom subjekta u rečenici.

Lik može biti stvarna, mitološka, konkretna ili potpuno izmišljena osoba u ljudskom, životinjskom, hibridnom ili nekom drugom obliku. Također, može biti i određeni predmet ako je u funkciji nositelja osmišljene radnje.

Različiti likovi su nezaobilazan dio svih civilizacija, kultura i epoha. Oni prate ljudsko društvo od usmene predaje sve do suvremenih umjetničkih izričaja u medijima književnosti, filma, stripa, ilustracije, video igara i drugih.

Fantastični portreti, koji u mom praktičnom dijelu diplomskog rada predstavljaju određene jasne karaktere i emocionalna stanja, imaju potencijal biti likovi, akteri za sada neispričanih priča.

1.2. KARAKTER

Karakter je ključno obilježje svake osobe. On predstavlja skup čovjekovih mentalnih i psihičkih osobina koje čine svakog pojedinca različitim. Karakter se gradi od ranog djetinjstva i prisutan je tijekom cijelog života. Za njega se može reći da je plod nasljeđa, odgoja, učenja, pa i osobnog odabira. O njemu u velikoj mjeri ovisi način na koji će pojedina osoba reagirati u određenim situacijama, kako će se odnositi prema drugim osobama i postavljati prema svijetu i životu općenito.

Kod ljudi osobito izraženih i dominantnih karakternih osobina možemo govoriti o određenom karakteru te ih svrstavati u pojedini tip. Tako, na primjer, nerijetko spominjemo egoiste, tvrdoglavce, lijenčine, mudrijaše, hedoniste, proždrljivce i slično.

U svom praktičnom diplomskom radu prikazao sam, u obliku imaginarnih portreta, niz takvih karaktera, odnosno tipova ljudi.

1.3. PORTRET

Čovjek je, kao društveno biće, stalno upućen na druge ljude i svakodnevno je s njima u komunikaciji. U njoj posebno mjesto zauzima vizualna komunikacija, velikim djelom usmjerena na ljudsko lice, njegove osobine i ekspresije. Prirodno zanimanje za ljudsko lice učinilo ga je i jednim od najranijih, glavnih i neiscrpnih motiva likovne umjetnosti, koja ga kontinuirano prati kroz portrete od svojih početaka do danas. Bez portretnih prikaza ljudskog lica ona je nezamisliva.

Među inim portretima posebno se odlikuju oni koji su uspjeli prikazati ne samo fizički oblik, već i duševne osobine portretiranog modela. „Portretist je likovni umjetnik koji preko originalnog fizičkog oblika donosi originalni psihički oblik pojedinca“. (Peić, 1991.)

Prema Matku Peiću, čiji autoritet poštuju brojne generacije naših umjetnika i povjesničara umjetnosti, portret se dijeli na idealni, naturalistički, realni, intimni i reprezentativni.

Uz Peićevu podjelu postoje i brojne druge, koje su vezane za različita umjetnička razdoblja i teoretske pristupe. Za ovaj diplomski rad bitna je podjela koja portrete dijeli na one rađene prema modelu te imaginarne, odnosno fantastične portrete.

Portret prema modelu prikazuje konkretnu osobu, te uz njezina fizička obilježja nastoji prikazati i psihička. Nizozemski barokni slikar Rembrandt stvarao je svoje portrete upravo na takav način. Njegov umjetnički opus sastoji se od mnogobrojnih radova, među kojima su nezaobilazni sjajni psihološki portreti i autoportreti. Svjetlo i sjena (chiaroscuro) predstavljali su mu glavno sredstvo s kojim je karakterizirao psihu i unutarnje stanje modela. (Enciklopedija likovnih umjetnosti, 1966.)

Maniristički umjetnik Giuseppe Arcimboldo pravi je primjer slikara koji je izvodio imaginarne ili fantastične portrete. Obris ljudskog lika gradio je kombinacijom voća i povrća te raznih drugih predmeta. Prilikom izvedbe fantastičnog portreta umjetnik mora unaprijed imati temu na kojoj će stvarati svoju sliku.

Upravo na takav način izradio sam praktični dio svog diplomskog rada. Imao sam unaprijed odabranih osam karaktera te četiri emocionalna stanja koja sam prikazao imaginarno. Konstruirao sam fiktivne likove koji u svojim temeljima sadržavaju poznavanje anatomije ljudskog lica te njegove ekspresije.

Peić (1991.) iznosi mišljenje kako portretist ne može otkriti na licu modela ona stanja koja ne

nosi u sebi. Zato smatra da je svaki portret jednim dijelom i autoportret. Prilikom slikanja i sam sam koristio svoje lice kao podlogu za razvoj nekih karaktera.

2. POSTUPAK OBLIKOVANJA LIKOVA

2.1. RAZRADA SKICA

Prvi korak u razvoju likova bio je izrada skica u olovci. U početku su one bile grube i bez previše detalja jer mi je cilj bio stvoriti zanimljive i jedinstvene likove. U procesu razvoja skica inspiraciju sam pronalazio u radovima poznatih ilustratora Jamesa Gurneya, Johna Wigleya i Adriana Smitha.

Za sve psihološke osobine i stanja napravio sam nekoliko različitih verzija izgleda likova, te sam se u dogovoru s mentorom odlučio za jednu ili dvije skice koje ću detaljnije razraditi (Slika 1). Da bih bio u mogućnosti izvesti svoje zamišljene portrete, morao sam prvo shvatiti anatomiju ljudskog lica te njegovo kretanje. Zbog toga sam proveo određeno vrijeme crtajući ga u različitim ekspresijama.

Kako je proces razvoja likova napredovao, počeo sam im dodavati detalje karakteristične za pojedinu osobinu, no i dalje sam se trudio da ostale detalje držim na minimumu. Kako bih što realnije prikazao psihološke osobine i stanja koristio sam se fotografijama ljudskog lica, a ponekad mi je i vlastito predstavljalo inspiraciju. Za svaku osobinu napravio sam nekoliko verzija skica koje su se razlikovale prema kutu prikaza lika. Dok sam crtao razmišljao sam i o načinu osvjetljenja koje će biti primjenjeno na portretima. Nakon što sam odlučio koje poze najviše odgovaraju svim psihološkim osobinama i stanjima, prešao sam na skice u boji.

Slika 1. Skice u olovci

2.2. SKICE U BOJI

U ovoj fazi stvaranja likova glavni cilj mi je bio odabrati boje koje će dominirati slikama. Za izvedbu sam koristio program Adobe Photoshop zbog jednostavnosti i brzine koju pruža. Iako su slike izvedene u digitalnom obliku, trudio sam se pratiti proces tradicionalnog slikarstva.

Kako bih povezo boje sa psihološkim osobinama i stanjima likova, smjernice su mi bile knjige američkog ilustratora Jamesa Gurneya „Color and Light“ i „Imaginative realism“. Prva se bavi međusobnim utjecajem boje i svjetla, dok druga objašnjava kako naslikati nepostojeće stvari na realan način. Proučavajući spomenute knjige uspio sam, pomoću boja i svjetla, postići realan efekt na svojim slikama.

Za svaku psihološku osobinu i stanje stvorio sam nekoliko skica koje su se razlikovale kombinacijom boja (Slika 2). Na taj način sam mogao odabrati onu koja im najbolje odgovara. Pri odabiru boja najčešće sam se okretao prirodi u kojoj sam pronalazio inspiraciju.

Skice sam izrađivao u malom formatu te sam koristio velike promjere kista kako bih izbjegao nepotrebno ulaženje u detalje. Kroz odabir boja prikazao sam vlastito viđenje svih psiholoških osobina i stanja. Zajednička karakteristika svih radova je jednostavna pozadina koja stavlja ekspresiju lica u prvi plan. Unatoč tome, trudio sam se postići osjećaj prostora oko lika. Nakon što sam odabrao boje i način osvjetljenja, prešao sam na finalnu izradu portreta.

Slika 2. Skice u boji

2.3. FINALNA IZVEDBA

Finalnu izvedbu započeo sam u programu Adobe Photoshop u dimenzijama 43,5 x 35 cm. Detaljnim linijskim crtežima prikazao sam karakteristike bitne za prikaz svakog karaktera i emocije. Nakon definiranog crteža, prešao sam na tonsku razradu kako bih utvrdio sjene i osvjetljenja na likovima. U tom dijelu prioritet mi nije bio postizanje volumena jer sam to namjeravao izvesti koristeći boju.

Prilikom dodavanja boja trudio sam se slikati na način kojim uvijek slikam u tehnici ulja. Započeo sam lazurnim nanosom lokalnog tona na likove i pozadinu koristeći kist velikog promjera. Kako bih postigao dojam tradicionalnog slikanja na platnu, izradio sam kist (brush) koji imitira stvarnu teksturu nanosa boje.

Nakon što sam cijelu površinu ispunio bojom, započeo sam sa modeliranjem likova. U ovoj fazi izrade cilj mi je bio postići volumen i dojam prostora oko portreta. Neprekidno sam prebacivao fokus sa likova na pozadinu i obrnuto. Kako se ne bih previše udaljio od prvotno odabrane kombinacije boja, koristio sam prethodno izrađene skice u boji. No, ipak sam se odlučio korigirati neke skice i te su promjene vidljive u finalnim radovima.

Prelaskom na izvedbu detalja počeo sam koristiti manje promjere kistova (brusheva). U toj fazi izrade koristio sam fotografije ljudskog lica kako bih završne radove što vjernije prikazao.

3. PRIKAZ RADOVA

3.1. DVOLIČNOST

„Dvoličnost je osobina onoga koji je neiskren i licemjerman“ (Anić i sur.,2004.)

Dvoličnost je negativna ljudska osobina koja kod ljudi pokušava što duže ostati skrivena i neprimjetna. Ideja za portret ovog lika došla mi je najbrže. Od početnih skica znao sam da će se lik sastojati od dvije glave koje simboliziraju neiskrenost dvolične osobe.

Prvo lice je uočljivije te je nasmijano i simpatično. Iz toga se na prvi mah može zaključiti da se ovaj portret odnosi na neku pozitivnu osobinu. No, potom nam pogled prelazi na tamniji dio slike iz kojeg se nazire lice koje je skriveno u tami i djeluje zlonamjerno. Upravo je to tamom prekriveno lice najbolji simbol skrivenih osjećaja i namjera kod dvoličnih ljudi.

Portret dvoličnosti prikazao sam isključivo ekspresijom lica i zato je odabir boje mogao ostati u drugom planu. Naposljetku sam se odlučio za nijanse narančaste.

(Pogledati sliku 3)

Slika 3. Dvoličnost

3.2. TVRDOGLAVOST

„Tvrdoглаv je onaj koji uporno ostaje pri svome, koji ne uzima u obzir razloge i dokaze, koji ne prihvaća savjete; zadržt, svojeglav.“ (Anić i sur., 2004.)

Prvotna ideja bila mi je stvoriti portret koji će biti sačinjen od kamenja. Razmišljajući, došao sam do zaključka da je ta zamisao pomalo dosadna i uobičajna pa sam se odlučio za drugačiji prikaz.

Portret koji simbolizira tvrdoglavost tada sam koncipirao u obliku kvadrata. Smatram da taj oblik sugerira težinu koju posjeduju tvrdoglave osobe s kojima je vrlo teško komunicirati. Liku sam definirao čvrste i jasne linije lica. Postavio sam ga u profil i obukao mu oklop koji zajedno simboliziraju njegovo odbijanje tuđih mišljenja i neodstupanje od svog.

Sliku sam izveo u nijansama narančaste i plave koje su u komplementarnom odnosu boja.

(Pogledati sliku 4)

Slika 4. Tvrdoglavost

3.3. LUKAVOST

„Lukav je onaj koji krije misli i osjećaje s namjerom da nadmudri ili prevari; prepreden.“
(Anić i sur., 2004.)

Iz same definicije vidljivo je da je lukavost vrlo kompleksna ljudska osobina dualnog karaktera i baš zato mi je bilo vrlo izazovno naći odgovarajući izraz lica za nju. Od početka sam bio siguran da ću ju prikazati kao lika pod kapuljačom koji je skriven u sjeni.

Prilikom razrade moguće ekspresije lica, odlučio sam se poslužiti svojim. Na taj način sam mogao slobodno eksperimentirati sa izrazima lica i perspektivama.

Inspiraciju sam pronalazio u radovima engleskog ilustratora Adriana Smitha.

Iz mnoštva skica odabrao sam onu koja smješta lika u poluprofil. Kako bih ga dodatno skrio od pogleda, preko glave sam mu naslikao kapuljaču. Pogled mu je upućen prema gore, a blagi osmijeh ostavlja dojam zadovoljstva. Upravo je taj osmijeh najistaknutiji dio lica jer jedino on nije u sjeni.

Prilikom slikanja koristio sam boje smanjenog intenziteta kako bih još više naglasio skrivenost lika.

(Pogledati sliku 5)

Slika 5. Lukavost

3.4. EGOCENTRIČNOST

„Egocentričan je onaj koji sebe vidi kao središte svega, koji je bitno usmjeren na svoje ja (ego); samoživ.“ (Anić i sur., 2004.)

Ova ljudska osobina predstavljala mi je najveći izazov tijekom crtanja, ali istovremeno bila je i najzanimljivija. Želja mi je bila stvoriti lik koji isključivo pogledom sugerira svoju egocentričnost. Htio sam kreirati portret koji odaje dojam da stavlja sebe iznad drugih i mari samo za svoje interese.

U potrazi za inspiracijom nisam mogao pronaći adekvatan izraz lica. Tada sam se, kao i kod portreta Lukavosti, odlučio iskoristiti svoje kao temelj za nastanak lika. Kroz ovaj rad sam najviše naučio o anatomiji ljudskog lica i njegovom kretanju jer sam puno vremena provodio proučavajući i crtajući ga.

Upravo za ovu osobinu nacrtao sam najviše skica, a na kraju sam se odlučio za onu koja prikazuje lice u poluprofilu iz donjeg rakursa. Lik ima blagi osmijeh koji ne predstavlja sreću ili radost, a pogled mu je uperen u promatrača kojemu upućuje ciničan podsmijeh.

Rad sam izveo u komplementarnim žutim i ljubičastim tonovima. Žuta boja osvjetljava lice lika i time dodatno naglašava ekspresiju, dok na ostatku slike prevladavaju hladne nijanse ljubičaste.

(Pogledati sliku 6)

Slika 6. Egocentričnost

3.5. EKSTROVERTNOST

„Ekstrovertiran je onaj koji je ponašanjem i postupcima okrenut okolini i ljudima, pa s njima održava intenzivne kontakte.“ (Anić i sur., 2004.)

Prilikom pomisli na ekstrovertnost prvo su mi padale na pamet otvorenost i druželjubivost. S obzirom da ovu osobinu karakterizira veliki interes za ljude i zbivanja oko sebe, razmišljao sam u smjeru nasmiješenog izraza lica. Nakon početnih skica shvatio sam da mi sam izraz lica neće biti dovoljan.

Razmišljajući o mogućem rješenju, sinula mi je ideja da u portret uklopim element otvorenog cvijeta. Ta otvorenost simbolizira druželjubivost i zainteresiranost ekstrovertnih ljudi. Prilikom odabira boja inspiraciju sam pronalazio u različitim biljnim vrstama. Upravo zato slikom dominiraju zelena i crvena boja, koje su u komplementarnom odnosu.

Portret je prikazan frontalno i ima cvijet na vrhu glave. Iz njega se širi žuto svjetlo koje predstavlja želju za interakcijom ekstrovertnih ljudi. Lik je odjeven u kaput koji je sačinjen od zelenih listova biljaka.

(Pogledati sliku 7)

Slika 7. Ekstrovertnost

3.6. INTROVERTNOST

„Introvertan je onaj koji je okrenut sebi, zatvoren prema vanjskom svijetu; povučen.“ (Anić i sur., 2004.)

Introvertnost je dijametralno suprotna od ekstrovertnosti i zato mi je bilo vrlo jednostavno kreirati ovaj portret. Naslikao sam ju, baš kao i ekstrovertnost, u obliku cvijeta, ali je on ovaj put zatvoren. Lik je nezainteresiran i u potpunoj je suprotnosti od nasmiješenog i zainteresiranog ekstrovertnog.

Kao i kod prethodne psihološke osobine, i ovdje sam inspiraciju pronašao promatrajući cvijeće. Odabrao sam hladnije boje jer su one odraz zatvorenosti ljudskog bića. Slikom prevladava zelena jer su pupoljci cvijeća takvi dok ne procvjetaju.

Lika sam odjenuo u čahuru koja ga skriva od pogleda i omogućuje mu da i dalje ostane introvertan. Kosa i brada su mu duge i dodatno ga skrivaju od interakcije s okolinom.

(Pogledati sliku 8)

Slika 8. Introvertnost

3.7. MUDROST

„Mudar je onaj koji je pametan, snalažljiv“ (Anić i sur., 2004.)

Mudrost me prvo asocijala na životno iskustvo i znanje. Odlučio sam ju prikazati na tradicionalan način kao starca duge kose i brade. Od početka sam bio siguran kako ću ovu osobinu prezentirati pa se početne skice vrlo malo razlikuju od završnog rada.

Lika sam prikazao iz donjeg rakursa sa zatvorenim očima i smirenim izrazom lica. Takav način prikaza simbolizira njegovu svjesnost.

Kako bih dodatno naglasio mudrost, odlučio sam iskoristiti boju u obliku svjetlosti koja dolazi iz gornjeg dijela slike i obasjava lice lika. Upravo to svjetlo predstavlja znanje i mudrost i izvedeno je u različitim nijansama boja. Prilikom njihova odabira inspiraciju sam pronalazio u prikazima svemirskog prostranstva.

(Pogledati sliku 9)

Slika 9. Mudrost

3.8. LIJENOST

„Lijen je onaj koji ne voli raditi, koji malo radi, koji izbjegava napor.“ (Anić i sur.,2004.)

Kreiranje lika za ovu psihološku osobinu bilo je vrlo izazovno. Nisam uspijevaao postići željeni oblik i karakter koji bi upućivali na lijenost.

Nakon što sam nacrtao veliki broj skica, odabrao sam onu koja me je najviše asocijala na ovu ljudsku osobinu. Bio je to lik obješenog lica i usana s pogledom upućenim prema gore.

Odlučio sam ga naslikati kao krupnog i tromog i na taj način stvoriti dojam njegove težine koja ga sputava da se pokrene. Odjenuo sam mu vojnički oklop koji na ironičan način predstavlja otpor prema radu.

Svjetlo koje mu obasjava lice stavlja dodatan fokus na njegov bezvoljan izraz. Kao dodatan element, kojim sam htio postići volumen, dodao sam zeleno svjetlo koje mu dolazi sa lijeve strane i obasjava ga.

Ovu psihološku osobinu uspio sam prikazati isključivo ekspresijom lica i oklopom te mi zato fokus nije bio na izboru boja. Samog lika sam izveo u zelenoj i narančastoj, a pozadinu u crvenoj boji.

(Pogledati sliku 10)

Slika 10. Lijenost

3.9. BIJES

„Bijes - 1. gnjev, jarost, srdžba

2. pretjerano izražavanje prohtjeva

3. jedan oblik naglog duševnog oboljenja

4. u slavenskoj mitologiji zao duh.“ (Anić i sur., 2004.)

Portret bijesa odlučio sam naslikati koristeći pretjeranu ekspresiju lica koju sam ostvario stavljajući fokus na oči i usta.

Bijes sam zamislio kao demona vrlo agresivnog izgleda. Prikazan je u poluprofilu sa posebno istaknutim očima. U njima se jasno vide gnjev i ljutnja.

Cijelu sliku sam izveo u nijansama crvene i narančaste boje. Oči lika su dodatno naglašene narančastim svjetlom koje dopire iz lijevog kuta slike. Takav način osvjetljenja nije uobičajen te najčešće predstavlja nešto magično, zlobno ili dramatično i obično je jakog kolorita. (Gurney, 2010.)

(Pogledati sliku 11)

Slika 11. Bijes

3.10. TUGA

„Tuga je duševni poremećaj uzrokovan gubitkom, razočaranjem i sl.“ (Anić i sur., 2004.)

Prilikom promišljanja o ovom psihološkom stanju, mislio sam da će krajnji prikaz biti vrlo lako izvesti. Razvijajući skice, shvatio sam da se neću zadovoljiti isključivo prikazom tužnog i uplakanog lica. Smatrao sam da trebam postići dublje značenje ovog portreta.

Tugu sam zamislio kao uplakanu ženu koja je zatočena u „oklopu“ na čijem vrhu se nalazi svijeća. Iako je njezino lice vrlo tužno i uplakano, ekspresija nije ta koja predstavlja tugu. „Oklop“ je taj koji ju simbolizira. Cijela slika je izvedena u hladnim i tmurnim bojama osim spomenute svijeće koja pruža toplo žuto svjetlo. Ona predstavlja alternativu kao „svjetlost sreće“ koju tužna žena zbog svoje zatvorenosti ne vidi.

Oblik Tuge sveo sam na geometrijski lik trokuta. Takva kompozicija promatraču vodi pogled prema samom vrhu na kojem se nalazi svijeća. Zato sreća, kao alternativa tuzi, ima veliku važnost u ovom portretu.

(Pogledati sliku 12)

Slika 12. Tuga

3.11. RADOZNALOST

„Radoznao je onaj koji pokazuje želju da nešto vidi, sazna, nauči; znatiželjan.“ (Anić i sur., 2004.)

Ovo je osobina koja je prisutna kod sve djece i upravo ta misao me je vodila tijekom stvaranja ovog lika. Prikazao sam ga kao veselog i zaigranog jer su djeca takva.

Portret ima dva velika uha koja osluškiju zvukove oko sebe te velike i brojne oči koje znatiželjno promatraju svijet oko sebe. Jedan par očiju gleda direktno u promatrača dok su preostale zaokupljene okolinom. Blagi osmijeh na licu sugerira pronalazak nečeg novog i zanimljivog.

Lik radoznalosti prikazao sam frontalno kako bi uši i brojne oči došle do izražaja. Upravo su one glavni element ovog rada te su zato najjasnije definirane.

Portret je izveden u vedrim i toplim bojama jer one odgovaraju dječijoj zaigranosti i veselju.

(Pogledati sliku 13)

Slika 13. Radoznalost

3.12. LJUBOMORA

„Ljubomora je osjećaj duševne boli onoga koji sumnja u osobu od koje traži vjernost; osjećaj suparništva u odnosu prema drugim osobama, na poslu, u traženju uspjeha, koristi itd.“ (Anić i sur.,2004.)

Ljubomora je spoj mnoštva različitih osjećaja i zato je stvaranje portreta bilo vrlo zahtjevno. Nisam pronalazio način kako da ga prikažem samo izrazom lica pa sam odlučio za to iskoristiti boje i oblike.

Lika sam koncipirao u obliku spirale. Ona predstavlja vrtlog mnogobrojnih osjećaja koji čine ljubomoru. Na samom kraju spirale nalazi se zagasito žuto svjetlo koje sam zamislio kao spoj svih tih osjećaja. Portret sam postavio u profil kako bi se lakše razumjela njegova forma.

Likom dominiraju ružičasta i ljubičasta boja, dok je pozadina spoj žute i zelene. Potezom kista pratio sam formu spirale i na taj način kreirao dojam vrtloga. Tekstura lika je ispucana i hrapava jer simbolizira izjedanje osobe zbog prekomjernih osjećaja. Iz njenih pukotina izvire hladna ljubičasta koja polako preuzima toplu ružičastu boju, a to simbolizira postupno nestajanje ljubavi koju ružičasta boja predstavlja.

(Pogledati sliku 14)

Slika 14. Ljubomora

4. ZAKLJUČAK

Diplomski rad na Diplomskom sveučilišnom studiju Ilustracija sastoji se od dva elementa. To su praktični rad i njegovo pisano teorijsko predstavljanje.

Težište diplomskog rada je na praktičnom dijelu, u okviru koga sam realizirao 12 imaginarnih, odnosno fantastičnih portreta. Oni vizualiziraju unaprijed zadane teme, po kojima i radovi nose nazive. To su Dvoličnost, Tvrdoglavost, Lukavost, Egocentričnost, Ekstrovertnost, Introvertnost, Mudrost, Lijenost, Bijes, Tuga, Radoznalost i Ljubomora. Riječ je o digitalno izvedenim prikazima osam ljudskih karakternih osobina i četiri emocije.

U ovom pisanom dijelu diplomskog rada nastojao sam analitički predstaviti svoje praktične radove i objasniti cijeli proces njihovog nastanka od ideje do konačnog oblika.

Cjelokupan diplomski rad, i praktični i ovaj teorijski, spoj je mojih znanja i vještina koje sam stekao kroz svoje umjetničko obrazovanje. Tijekom same izrade ovoga rada produbio sam svoje poznavanje niza elemenata koji se odnose i na praktična i na teorijska saznanja. Time sam zadovoljan i to je jedan od razloga što svoj diplomski rad subjektivno doživljam uspješnim. Naravno, neovisno o tuđim i objektivnijim mišljenjima, meni će njime dosegnuta razina biti polazna točka u daljnjem umjetničkom i profesionalnom razvoju.

5. LITERATURA

Peić, M., (1991.), Pristup likovnom djelu, Zagreb, Školska knjiga

Davies, P., (2013.), Jansonova povijest umjetnosti, Varaždin, Stanek

Gurney, J., (2009.), Imaginativ realism, Kansas City, Andrews Mcmeel publishing

Gurney, J., (2010.), Color and Light, Kansas City, Andrews Mcmeel publishing

Anić, V., i sur., (2004.), Hrvatski enciklopedijski rječnik, Zagreb, Jutarnji list i Novi Liber

Enciklopedija likovnih umjetnosti, (1966.), Zagreb, Jugoslavenski leksikografski zavod

<https://www.google.com/amp/s/literaryterms.net/character/amp/> (6.9.2020., 22:10h)

<https://www.giuseppe-arcimboldo.org> (6.9.2020., 23:11h)

<https://www.verywellmind.com/what-is-personality-2795416> (10.9.2020., 12:40h)

<https://www.123test.com/personality/> (10.9.2020., 13:20h)

<http://www.zzjzpgz.hr/nzl/59/licanost-je-temperamnt-i-karakter.htm> (10.9.2020., 13:30h)

6. SAŽETAK

Zadatak ovog diplomskog rada, pod nazivom „Likovi i karakteri“, bio je prikaz unaprijed odabranih osam karaktera i četiri emotivna stanja kroz portrete. To su: Dvoličnost, Tvrdoglavost, Lukavost, Egocentričnost, Ekstrovertnost, Introvertnost, Mudrost, Lijenost, Bijes, Tuga, Radoznalost i Ljubomora.

U prvom dijelu pristupilo se izradi mnogobrojnih skica u olovci od kojih su potom odabrane najprikladnije. Drugi dio sastojao se od dodavanja boja skicama čiji je odabir bio temeljen na osobnom promišljanju.

Nakon toga uslijedila je finalna izvedba portreta koja se temeljila na prethodno izrađenim skicama. Cjelokupan finalni proces detaljno je opisan u tekstualnom dijelu ovog diplomskog rada, kao i ideje i razlozi za kreiranje završnih radova.

Stvaranje ovih radova ne bi bilo moguće bez dodatnog proučavanja anatomije ljudskog lica i njegove ekspresije.

Finalni radovi ne prikazuju uobičajne ljudske portrete nego su prezentirani kao imaginarni likovi koji u sebi sadrže određenu dozu realizma. Iako su izvedeni u programu Adobe Photoshop, imaju karakteristike tradicionalnog slikarstva.

Ključne riječi: Portret, Fantastika, Karakter, Emocija, Ilustracija

Key words: Portrait, Fantasy, Character, Emotion, Illustration